

SE MULIGHEDER I STEDET FOR BEGRÆNSNINGER FOR SMITTEBESKYTTELSE

STØTTET AF

mælkeafgiftsfonden

Eksterne forhold, forurening af interne veje, kælvningsområdet og kalve før fravæning bør prioriteres højest i arbejdet med smittebeskyttelse ifølge rapport fra SEGES.

Når det handler om at øge fokus på smittebeskyttelse, skal man især se på eksterne forhold, forurening af interne veje, kælvningsområdet og kalve før fravæning. Her er der nemlig typisk flest problemer med at gardere sig mod overførsel af smitte. Sådan lyder konklusionen i den nye SEGES-rapport 'Smittebeskyttelse. Risikovurdering i 30 malkekvægsbesætninger'.

Rapporten bygger på besøg, foretaget af to dyrlæger, hos 20 konventionelle besætninger med over 300 køer, 9 økologiske besætninger og 1 konventionel besætning med 130 køer.

Besøgene får de to dyrlæger til at kalde smittebeskyttelse for en kompleks opgave, bl.a. fordi det er svært at vurdere, hvornår besætningen er forsvarligt beskyttet. Men samtidig understreges det, at man kan komme langt med omlægning af arbejdsrutiner og management.

'Fremmede' øjne på en besætning kan få øje på uheldsmæssige forhold og smitterisici, fx placering af ensilagepladsen, som kan blive overset i den daglige drift ifølge Rita Fjellvik Djuve, dyrlæge og medforfatter af SEGES-rapporten 'Smittebeskyttelse. Risikovurdering i 30 besætninger'. Foto: David Bering.

"Ændringerne kræver energi i starten, men skulle efterhånden blive en del af det daglige arbejde. Reduktion i antallet af flytninger vil fx være en arbejdsbesparelse," påpeger dyrlæge og medforfatter af rapporten Rita Djuve, SEGES.

Traditioner er en barriere

"Det er vigtigt, at man ikke lader sig stoppe af de begrænsninger, der er mht. bygninger og besætningsområde. Alle forbedringer bidrager positivt til at øge smittebeskyttelsesniveauet, og mange gange forbedres også sundheden i besætningen," fastslår Rita Djuve.

Hvad angår den eksterne smittebeskyttelse, ser hun en udfordring i kvægbrugets tradition. Den kan nemlig gøre det svært for den enkelte landmand at stille krav til gæster.

"I en del af projektbesætningerne oplever man, at fx dyrlæger og montører ikke skifter støvler eller tøj, når de ankommer. Forbedringer i eksternt smittebeskyttelsesniveau kræver en holdningsændring, ikke bare hos landmænd, men hos alle, der kommer ind i besætningerne," understreger Rita Djuve.

Plads til forbedring

Internt handler smittebeskyttelse bl.a. om jævnlig rengøring af fx tøj, støvler, ensilageplads samt materiel som foder- og mælkevogn. De skal kun køre på rene veje med fast underlag. Desuden kan vaskepladsen udgøre en smitterisiko.

"I flere af de besøgte besætninger ligger pladsen uhensigtsmæssigt placeret til fare for forurening af omkringliggende områder såsom kalvestalden eller kælvningsområdet," siger dyrlæge Line Fruergaard-Roed, medforfatter af SEGES-rapporten.

Gødning skal opbevares og håndteres adskilt fra rene, interne veje, foder og områder med dyr. Her er der megen plads til forbedring.

"25 af de 30 bedrifter, vi besøgte, har urene aktiviteter, der krydser rene områder," konstaterer Rita Djuve.

På tilsvarende mange bedrifter gør man desuden ikke rent imellem hver kælvnings i kælvningsområdet.

"Det er kritisk. Ikke mindst fordi vi også konstaterede, at 70 pct. af bedrifterne i rapporten har fælleskælvningsbokse. Det øger risici for smitteoverførsel, fordi kvier og køer er sårbare i kælvningsperioden," påpeger Rita Djuve.

Kalvene er også sårbare før fravænning.

"Derfor har de brug for ekstra gode forhold i mange af risikoområderne såsom kalvestalden, kælvningsboksen og management," konstaterer Rita Djuve.

Rapporten 'Smittebeskyttelse. Risikovurdering i 30 malkekvægsbesætninger' er første skridt på vej mod en håndbog om smittebeskyttelse fra SEGES.

Artiklen har været bragt i KvægNyt nr. 7 – 2015

